

Hørings svar fra forældrerådet for børn med handicap

Forældrerådet for børn med handicap hilser en social bæredygtighedsplan velkommen. Men vi efterlyser et mere specifikt fokus på børn med handicap og deres familier i temaet om børn med særlige behov.

Vi anerkender, at der er problemstillinger, som er fælles med udsatte området. Men vi vil gerne gøre opmærksom på, at der særlige problemstillinger for børn med handicap og deres familier, som kræver et specifikt fokus og specifikke indsatser i arbejdet for, at fx færre børn med handicap har skoleværing og at afhjælpe udfordringerne i hjemmet.

Den Sociale Bæredygtighedsplan bevæger sig på et meget overordnet niveau. Der er kun få punkter med konkrete tiltag, som kun skraber lidt i overfladen. Forældrerådet efterlyser en mere ambitiøs plan, der i langt højere grad har fokus på, hvordan der skal tages fat om de konkrete problemstillinger bl.a. i forhold til fagpersoners viden, skoleværing og anbringelser. Vi kan alle være enige om, at børn og unge med handicap skal lære at mestre deres liv ud fra det enkelte barns fysiske, kognitive og psykiske tilstand. En mestring, der skal føre til at flere børn og unge klare sig godt og får en uddannelse og et job.

Men hvordan skal vi konkret sikre, at flere børn og unge med handicap håndterer deres handicap og mestre deres liv? Forældrerådet mener, at vi ikke kan blive ved med at bevæge os på det overordnede plan. Vi har som råd, foreninger, organisationer og private personer mv., brug for noget mere håndfast med en række konkrete bud på, hvordan vi forbedrer handicapområdet. Der er i høj grad behov for en stor palet af konkrete tiltag, fordi trykningen, trivsel og mulighederne for børn med handicap og deres familier er meget udfordret på en række områder.

Med fraværet af konkret indhold er det svært at være uenig i planen. Planens principper og grundtanker synes vi er gode. Men forældrerådet vil opfordre til, at socialafdelingen hurtigst muligt kommer i gang med en proces, hvor man i samarbejde med råd, foreninger og organisationer mv. bliver konkrete på, hvilke tiltag, der skal udvikle og forbedre handicapområdet.

Forældrerådets bud på konkrete tiltag

Forældrerådet vil gerne komme med vores bud på, hvordan vi sikre bedre trivsel og livsmestring for børn og unge med handicap. Den ene af de to grundtanker for indsatsen er, at Aarhus Kommune skal blive bedre til at forebygge. Det kan forældrerådet og de alle forældre vi repræsenterer bakke 100 procent op om. Men, som beskrevet ovenfor, savner vi en mere ambitiøs plan, der for alvor går spadestikket dybere. Vi har rammet det ind i spørgsmål og svar:

- Hvordan skal vi konkret sikre, at børn og unge med handicap er i trivsel og ikke i mistrivsel, hvoraf mange udvikler psykiatriske diagnoser?
- Hvordan forebygger vi konkret, at så mange børn med handicap har skoleværing?
- Hvordan undgår vi konkret, at den ene forælder efter den anden går med stress og traumer og mister sit arbejde?
- Hvordan sikrer vi, at søskende til børn med handicap, i mindre omfang påvirkes negativt i deres trivsel og udvikling?

Svaret på spørgsmålene er, at børn/unge med handicap og deres familier får den rette hjælp fra starten.

1. Det betyder, at sundhedsplejerskerne og PPR klædes faglig bedre på til at spotte kognitive handicaps.
2. Det betyder, at familiernes ansøgninger om diverse støtte foranstaltninger og træning mv. i langt højere grad imødekommes.
3. Det betyder, at børn med handicap bliver visiteret til de børnepasnings-, skole- og institutionstilbud, der matcher det enkelte barn.
4. Det betyder, at pasningstilbud, skoler (inkl. specialklasser), specialskoler, aflastningstilbud og døgnanbringelser bliver klædt fagligt bedre på i forhold til handicaps, og at de har ressourcerne til at skabe gode og trygge rammer.
5. De betyder en bedre personalenormering i tilbuddene listet op i punkt 4, og at der er tilstrækkelig med støttetimer til børn med handicap i normalklasser.
6. Det betyder, at forældre og søskende skal have bedre hjælp til at håndtere livet med et eller flere familiemedlemmer med handicap.

Konsekvenserne af at børn med handicap og deres familier ikke får den rette hjælp, som vi ser i et stort omfang i dag, er at mange familier er i mistrivsel. Alt for mange børn og unge med handicap får aldrig en uddannelse og er på kanten eller uden for arbejdsmarkedet. Samtidig betyder den manglende hjælp og øget mistrivsel for børn med handicap, deres forældre og søskende, store udgifter for PPR, i psykiatrien og hos jobcenteret mv.

Bæredygtighedsplanen beskriver, at handicapområdet oplever en stigende kompleksitet i handicapsene. For forældrerådet er der ikke tvivl om, at den

stigende kompleksitet primært skyldes, at mange børn med handicap og deres familier ikke får den rette støtte og hjælp, og at de ikke får den hurtigt nok. Derfor er en rettidig og passende hjælp afgørende for mængden af komplekse handicaps.

Konklusionen er, at økonomien spiller en afgørende rolle. Forældrerådet savner nogle mere ambitiøse og fremsynede beslutningstagerne, der investerer i handicapområdet, fordi det er forebyggende, både i et menneskeligt og økonomisk perspektiv.

Når planen meget fornuftigt har forebyggelse, som en hjørnesteen, mener Forældrerådet, at investeringsmodeller er den helt naturlige vej at gå i arbejdet med at styrke børnehandskapsområdet. Med investeringer i den rette volumen vil Aarhus Kommune spare udgifter til en række ekstra omkostninger, som den manglende hjælp medfører i dag.

Er der ressourcer til det tværgående samarbejde?

Den anden grundtanke i planen er, at der skal udvikles mere og bedre tværgående og sammenhængende løsninger på udfordringer, der bliver stadig mere komplekse. Forældrerådet anerkender, at kompleksiteten i handicaps ikke kun handler om at sætte tidligt ind. Og derfor støtter vi op om denne tilgang. Men vi vil gerne gøre opmærksom på, at den tværgående og sammenhængende indsats, også er centralt i forhold til sager, der ikke er komplekse. Denne indsats flugter også med sammenlægningen af MSB.

Her er vi bekymret for, at presset på den enkelte sagsbehandler i de forskellige afdelinger er for stort til, at de kan sikre de tværgående og sammenhængende løsninger, der gavner børn og unge med handicap og deres familier. Derfor vil Forældrerådet gerne have svar på, hvordan man vil frigive medarbejderressourcer, som sikrer, at kommunen kan levere på tværgående og sammenhængende løsninger, der fungerer i virkelighedens verden?

Hertil vil Forældrerådet gøre opmærksom på, at der jf. sammenlægningen af MSB, skal leveres på, at forældrene ikke fortsat skal være koordinator i det kommunale system, men at det er kommunen, der automatisk skal sørge for koordineringen mellem de forskellige afdelinger og instanser.

Skoleværing og magtanvendelser

Skolefraværet (skoleværing) hos børn med handicap indgår ikke specifikt i afsnittet. Det er problematisk, fordi skoleværing for børn med handicap er et kæmpe problem og skyldes forskellige specifikke faktorer. Derfor efterspørger forældrerådet også en ambitiøs og konkret plan for at nedbringe skoleværing hos børn med handicap.

Derudover vil Forældrerådet gerne have fokus på magtanvendelser i skolerne. Magtanvendelser er desværre et hyppigt redskab, som skader trykningen og

trivslen hos børn med handicap. Der er behov for, at fagprofessionel tilgang, hvor magtanvendelserne erstattes af pædagogiske værktøjer som fx relationsdannelse.

Frivillige på handicapområdet

I planens indgår idéen om at styrke handicapområdet med flere frivillige. Forældrerådet mener, at frivillige kan bidrage med flere ting, men vi vil også udtrykke vores bekymring for denne del. Man skal således passe meget på med frivillige på handicapområdet, fordi faglighed spiller en vigtig rolle.

Det ser vi allerede i dag de steder, hvor fagligheden mangler, og her vil korte kursusforløb ikke være nok til at kunne håndtere de udfordringer frivillige bliver mødt med. Derfor mener forældrerådet, at frivillige primært kun skal bruges til praktiske arbejdsopgaver, og altid være omgivet af og rådgivet af fagprofessionelle. Og at inddragelse af civilsamfund og frivillige altid kun må blive et supplement til den specialiserede indsats

Overgangen til voksenlivet

Som forældre til børn med handicap er vi også bekymret for vores børns fremtid når de bliver voksne. Mange familier oplever en svær overgang til voksenlivet. Forældrerådet mener, at der skal større fokus på en bedre forberedelse af overgangsperioden til voksenlivet for vores børn.

Derudover ønsker vi en langt bedre mulighed for, at forældre og deres børn kan vælge det tilbud, som passer bedst til de unge voksne. Hvilken institution eller uddannelse de skal have eller om de skal blive hjemme i en periode efter de er fyldt 18 år. I dag oplever mange familier, at bliver presset til at sige ja til de tilbud, som de får anvist. Et pres som udfordrer trivslen yderligere for mennesker med handicap og deres familier.

Anbringelser af børn med handicap

Som beskrevet i indledningen mener Forældrerådet, at temaet 'Børn med Særlige Behov' har et meget stort fokus på udsatte området og for lidt på handicapområdet. Det gælder også sporet om anbringelser, hvor indsatserne kun handler om udsatte børn. Der er selvfølgelig børn med handicap, som også er socialt udsatte, hvor det er relevant, men sporet er helt fraværende i forhold til børn, der kun har et handicap.

Denne vægtning skyldes måske, at når man tænker anbringelser og tvangsanbringelser tænker man på børn, der bliver slået eller udsat for seksuelle overgreb. Børn, hvis forældre drikker eller tager stoffer. Børn, hvis forældre ikke kan give dem et trygt og kærligt hjem.

Men tal fra Socialministeriet viser, at virkeligheden er, at børn med autisme har tre gange større risiko for at blive tvangsfjernet end andre børn. De hyppigste årsager til, at børn – uanset diagnose – ikke må bo sammen med

deres forældre, er 'bekymrende adfærd' (fx skoleværing) eller 'udadreagerende adfærd' (fx generel mistriivsel) hos barnet. Således sker den største gruppe af tvangsfjernelser ikke på grund af forældrenes druk eller overgreb, men i stedet, fordi forældrene ikke kan få barnet til at lade være med at have en adfærd, som kommunen finder bekymrende.

Forældrerådet mener, at ekstremt problematisk, at forældre får tvangsanbragt deres børn, fordi deres børn har et handicap. Kommunernes logik er, at hvis forældrene ikke kan ændre den bekymrende adfærd, konkluderer kommunen, at det er manglende forældreevne. Men forældrene kan ikke fjerne handicappet fra deres børn! Den primær årsag til anbringelserne skyldes manglende viden om handicaps.

Forældrerådet finder det magtpålgende, at de fejlagtige anbringelser af børn med handicap bliver en del af arbejdet med Den Sociale Bæredygtighedsplan. Med reference til planens forebyggelsestilgang skal der ske en ændring i praksis i den måde man anbringer børn med handicap. En praksis, hvor der er en ordentlig faglig viden og tilgang med fokus på, hvorfor børn med handicap opfører sig som de gør, og hvordan man med tiltag/støtteforanstaltninger i hjemmet og skolen i samarbejde med forældre og skolen mv. kan bringe børn med handicap i trivsel.

Ny tilgang til mennesker med handicap og deres familier

I forlængelse af kommunens tilgang til børn med handicap og anbringelser, vil Forældrerådet afslutningsvis gerne adressere en for os meget vigtig problemstilling, som mange forældre oplever. Det er hele tilgangen til handicapområdet og den måde som mennesker med handicap, og vi som forældre bliver mødt og set.

Mange bliver mødt med et utal af barriere og mange bliver umyndiggjort. Forældre til børn med handicap har ikke den samme bemyndigelse over deres børn i forhold til, hvis de ikke havde et handicap. Forældre oplever, at deres børn bliver anbragt eller truet med tvangsanbringelse, selv om familien ikke er socialt udsatte. Forældre oplever, at det frie skolevalg ikke gælder dem. Forældre oplever, at Aarhus Kommune har deres liv i sin hule hånd, og at de ikke har noget at skulle have sagt. Og forældre oplever, at deres børn ikke ses som mennesker først, men som handicappet. Osv.

Forældrerådet mener, at tilgangen til handicapområdet, og den måde Aarhus Kommune behandler mennesker med handicap og deres familier på, også skal indgå i en 2030 plan på socialområdet. For hvis vi skal skabe forbedringer på handicapområdet, kræver det også, at alle forældre bliver mødt i øjenhøjde, og at vi har den samme indflydelse på vores og vores børns liv, som forældre til børn uden handicap har.

Forældrerådet ser frem til den videre proces, og vi håber, at indholdet i vores høringsvar bliver inddraget i arbejdet med at skabe mere tryghed og trivsel og bedre muligheder for børn med handicap og deres familier.

På vegne af forældrerådet

Claus Thomasbjerg
Formand